

OVIDIU NICOLESCU

ION POPA

CIPRIAN NICOLESCU

STAREA DE SĂNĂTATE A MANAGEMENTULUI DIN ROMÂNIA ÎN 2013

BAZATĂ PE CHESTIONAREA A 2106 SPECIALIȘTI

- EDIȚIA A V-A -

SOCIETATEA ACADEMICĂ DE
MANAGEMENT DIN ROMÂNIA

C.N.I.P.M.M.R.

CONSILIUL NAȚIONAL AL
ÎNȚREPRINDERILOR PRIVATE MICI ȘI
MIJLOCII DIN ROMÂNIA

LISTA CONTRIBUTORILOR

A. PROFESORI UNIVERSITARI

1. Prof. univ. dr. Nicolae BIBU
2. Prof. univ. dr. Constantin BRĂTIANU
3. Prof. univ. dr. Dan CÂNDEA
4. Prof. univ. dr. Rodica CÂNDEA
5. Prof. univ. dr. Doinița CIOCÎRLAN
6. Prof. univ. dr. Cosmin DOBRIN
7. Prof.univ. dr. Dănuț Dumitru DUMITRAȘCU
8. Prof. univ. dr. Liviu ILIEȘ
9. Prof.univ. dr. Valentin NIȚĂ
10. Prof. univ. dr. Constantin OPREAN
11. Prof.univ. dr. Teodora ROMAN
12. Prof. univ. dr. Costache RUSSU
13. Prof. univ. dr. Ion PETRESCU
14. Prof. univ. dr. George PLEȘOIANU
15. Prof. univ. dr. Ion STEGĂROIU
16. Prof. univ. dr. Mihai ȚÎȚU
17. Prof.univ. dr. Ion VERBONCU
18. Prof.univ. dr. Florin VĂDUVA

B. CONSILIUL NAȚIONAL AL ÎNTRERINDERILOR PRIVATE MICI ȘI MIJLOCII DIN ROMÂNIA ȘI STRUCTURILE SALE

1. Asociația Patronală a IMM Regiunea Nord-Est
2. Federația Patronală a IMM Regiunea Sud-Est
3. Federația Patronală a IMM Regiunea Muntenia
4. Federația Patronală a IMM Regiunea Oltenia
5. Federația Patronală a IMM Regiunea Vest
6. Federația Patronală a IMM Regiunea Nord-Vest
7. Federația Patronală a IMM Regiunea Centru
8. Federația Patronală a IMM Regiunea București-Ilfov

C. UNIVERSITĂȚI

1. Academia de Studii Economice, București
2. Universitatea Lucian Blaga, Sibiu
3. Universitatea de Vest, Timișoara
4. Universitatea Valahia, Târgoviște
5. Universitatea Alexandru Ioan Cuza, Iași
6. Universitatea din Pitești, Pitești
7. Universitatea din Craiova, Craiova
8. Universitatea Tehnică, Cluj Napoca
9. Universitatea Tehnică Gheorghe Asachi, Iași
10. Universitatea Babeș Bolyai, Cluj Napoca
11. Universitatea din Petroșani, Petroșani
12. Universitatea Nicolae Titulescu, București

13. Universitatea Politehnică, București
14. Universitatea Petrol-Gaze, Ploiești
15. Universitatea Dunărea de jos, Galați
16. Universitatea Româno-Americană, București
17. Universitatea Ștefan cel Mare, Suceava
18. Universitatea Titu Maiorescu, București
19. Universitatea Spiru Haret Brașov - Facultatea de Management

D. PRELUCRAREA INFORMAȚIILOR CULESE PRIN CHESTIONARELE SAMRO

1. Lector univ.dr. Florin ANGHEL

2013 ROMANIAN MANAGEMENT ASSESSMENT

- The 5th Edition –

TABLE OF CONTENT

Foreword	13
Chapter 1 – EVALUATION OF THE ROMANIAN MANAGEMENT IN 2013, USING SWOT ANALYSIS	15
1.1 The methodologies used for 2013 managerial analysis	15
1.1.1 The methodology for annual analysis at national management	15
1.1.1.1 Research hypotheses	15
1.1.1.2 Research methodology	15
1.1.2 Methodology for international comparative management analysis	20
1.1.2.1 The need and particularities for international comparative management approaches	20
1.1.2.2 Types of comparative studies and analysis	22
1.1.2.3 The main categories of organizations and bodies conducting international comparative management analysis	30
1.1.2.4 Methodological approaches, methods and techniques used in international comparative studies	31
1.1.2.5 Advantages and limitations	40
1.2 Business environment, management and performance of Romanian economy in the European and global context	41
1.2.1 Features of the economy, business environment and management in Romania in the context of the European Union integration	41
1.2.2 Relevant elements regarding the public administration management	49
1.2.3 The evolution of Romania's competitiveness	52
1.3. Management features at the national level in 2013 in the international context	61
1.3.1 Management approach and analysis	61
1.3.2 Evaluation of quality management praxis in Romania compared to EU management	61
1.3.3 Management capacity to deal with crisis challenges and its consequences	63
1.3.4 Businesses environment as a synergetic output of the national characteristics and quality management	67
1.3.5 Identification and analysis of management strengths	74
1.3.5.1 Primate of strengths analysis	74
1.3.5.2 The main strengths of management praxis in Romania	74
1.3.5.3 Causal analysis of the main management strengths	77
1.3.6 Identification and analysis of the management weaknesses	81
1.3.6.1 The main management weaknesses	81
1.3.6.2 Causal analysis of the main managerial weaknesses	84
1.3.7 Conclusions on the management of Romania in 2013	88
1.4 Enterprise management	90
1.4.1 Overall evaluation	90
1.4.2 The main management strengths of the Romanian enterprises management	94
1.4.3 The main management weaknesses of the Romanian enterprises	100
1.5 Managerial training and consultancy	107
1.5.1 General aspects of managerial training and consultancy in Romania	107
1.5.2 The intensity of the training in Romanian enterprises	108
1.5.3 Comparative approach of managerial training in Romania and EU	114
1.5.4 Frequency of consultancy demand in Romanian firms	117
1.5.5 Comparative evaluation of the managerial consultancy in our country and European Union	118
1.5.6 Impact of training and consultancy on firms' capacity to adapt to environment	121
1.5.7 Strengths of managerial training and consultancy providers	122
1.5.8 Weaknesses of organizations providing managerial training and consultancy	126
1.5.9 Main contextual opportunities and threats encountered in the domain of managerial training and consultancy in Romania	131
Chapter 2 – THE EVOLUTION OF MANAGEMENT IN ROMANIA IN 2009-2013	133
2.1 Elements of the dynamic approach used in the managerial analysis in Romania	133
2.1.1 The need and the specificity of the dynamic management approaches in present times	133

2.1.2 Typology of dynamic management approaches	134
2.1.3 Main methodological elements used in the managerial dynamic analysis	140
2.1.4 Advantages and limitations	141
2.2 Evolution of the Romanian economy during last five years	142
2.2.1 Economy dynamics	142
2.2.2 Evolution of some major macroeconomic processes	144
2.3 Dynamics of national management in 2009-2013 within international environment	147
2.3.1 The evolution of national quality management	147
2.3.2 The dynamics of management in Romania compared to EU management	149
2.3.3 The evolution of management in Romania compared to management in Central	150
2.3.4 Dynamic analysis of Romanian management capacity to tackle the crisis and its aftermath in Romania	151
2.3.5 Evolution of the main managerial strengths	154
2.3.6 Dynamics of the main managerial weaknesses	158
2.3.7 Conclusions and features of the management development in Romania in recent years	161
2.4. Dynamics of enterprises' management	163
2.4.1 Overall performance of companies	163
2.4.2 Companies capacity to face economic crisis and organizational changes	169
2.4.3 Prevision and strategic management in the Romanian companies	172
2.4.4. Innovative capacity of the enterprises	173
2.4.5 Economy and knowledge based management	175
2.4.6 Human resources management	177
2.4.7 Evolution of the main management strengths during 2009 - 2013	178
2.4.8 Dynamic of the main management weaknesses during last five years	180
2.5 Dynamics of training and consultancy in management field	182
2.5.1 Evolution of the managerial training	182
2.5.2 Dynamics of the managerial consultancy	185
Chapter 3 – STRATEGIC AND TACTICAL IMPROVEMENTS OF THE ROMANIAN MANAGEMENT IN THE CONTEXT OF THE EU 2020 STRATEGY	189
3.1 EU 2020 Strategy – European framework for the Romania's development	189
3.1.1 The transition to the knowledge based economy - the dominant feature of the XXI century	189
3.1.2 Launch of the knowledge-based economy building in the European Union according to the Lisbon Strategy	193
3.1.3 EU 2020 Strategy - the determinant of the knowledge based economy development in Europe	196
3.1.4 Priorities and recommendations for structural reform in Europe economy and for its economic take-off	199
3.1.5 Urgent need to develop the strategy for building knowledge-based economy in Romania	201
3.1.6 Essential elements of the 2014 – 2020 Partnership accord between Romania and EU for structural funds	203
3.2 Romanian Government Program for 2014-2016 - the next national context of managerial approaches in Romania	209
3.2.1 General presentation	209
3.2.1.1 Program main measures	209
3.2.1.2 Program impact on the company's management	213
3.2.2 Fiscal-budgetary strategy for 2014-2016	215
3.2.2.1 General framework	215
3.2.2.2 Strategy's impact on the company's management	216
3.2.3 Governmental Strategy for SME's sector development	216
3.2.3.1 General framework	216
3.2.3.2 SME's Strategy's impact on the company's management	219
3.2.4 Rural development strategy	220
3.2.4.1 General framework	220
3.2.4.2 Rural Strategy's impact on the company's management	222
3.3 Long-term management priorities and ways	223
3.3.1 National management	223
3.3.1.1 The design and structure of 2014-2020 Romanian strategy for the knowledge based economy	223
3.3.1.2 Priorities for EU funds implementation during 2014-2020	224
3.3.1.3 National management priorities	225
3.3.1.4 Directions and ways for managerial development at national level	231
3.3.2 Companies management	238
3.3.2.1 Managerial priorities	238
3.3.2.1.1 Focus on the developing national product branding	238
3.3.2.1.2 Identifying and focusing on the target product markets with high potential demand	238
3.3.2.1.3 Connecting Romanian networks companies at international distribution channels	239
3.3.2.1.4 Supporting research-development and innovation activities	239

3.3.2.1.5	Emphasis on sustainable development	239
3.3.2.1.6	Developing the human resources	240
3.3.2.1.7	Increasing organizations innovation potential	240
3.3.2.2	Managerial ways	240
3.3.2.2.1	Organizing training programs, at the firm level, focused on brands creation and management	240
3.3.2.2.2	Identifying the best products and services of the companies and their marketing on the international relevant markets	241
3.3.2.2.3	Integrating of enterprises within technological platforms	241
3.3.2.2.4	Involving of Romanian companies in performant networks	241
3.3.2.2.5	Remodeling the managers and specialists training	242
3.3.2.2.6	Attracting human resources in Romania from other countries	242
3.3.2.2.7	Improving Romanian attractiveness for foreign investors	242
3.3.2.2.8	Modeling management culture in order to enable the implementation of knowledge based management	243
3.3.3	Management of entities providing managerial training and consultancy services	243
3.3.3.1	Economic and managerial consolidation and modernization of universities and other training and consultancy providers in management domain	243
3.3.3.2	Adaptation of the managerial training programs to real needs of the economy and business environment	244
3.3.3.3	Improving the quality and diversification of managerial consultancy services	244
3.3.3.4	Enhancing the pragmatic dimension of managerial training	245
3.3.3.5	Organizing partnerships between training/consultancy providers and beneficiary organizations	245
3.3.3.6	Bringing stronger international dimension to managerial training and consultancy programs	246
3.3.3.7	Prestige and visibility amplification of the Romanian management trainers and consultants at the national and international level	246
3.4	Management priorities and means of action on short and medium term	247
3.4.1	International and national economic previsions for 2014	247
3.4.2	National management	250
3.4.2.1	Business ethics improvement and corporative governance development	250
3.4.2.2	Enhancing professionalism of managers and specialists in management at all levels of society and the economy in Romania	252
3.4.2.3	Implementing by all managers the complex and complete management involving all fives managerial functions	252
3.4.2.4	Focusing management at national, sectorial, regional and local levels on the investment relaunch	253
3.4.2.5	Improving SMEs' access to finance	255
3.4.2.6	Reducing the fiscality and improving the Fiscal Code and Fiscal Procedure Code	256
3.4.2.7	Professional programming and preparing for the absorption of EU funds in the new European management cycle 2014 -2020	257
3.4.2.8	Innovation increasement in all Romanian economy components	258
3.4.2.9	Generalizing of impact studies and SMEs test by legal and economic regulatory bodies	259
3.4.2.10	Urgent adoption of a new Law on SME development, based on the Small Business Act	260
3.4.2.11	Supporting SMEs products distribution and marketing through main international and national retail chains	260
3.4.2.12	Reducing bureaucracy in the economy	261
3.4.2.13	Promoting at national level of the development of new types of enterprises, specific to the knowledge based economy	263
3.4.2.14	Increasing the labor relations flexibility and support for the employment amplification	263
3.4.2.15	Enhancing of the management knowledge, training, mentoring and consulting used at all levels of the economy	264
3.4.3	Management companies	265
3.4.3.1	Managerial priorities	265
3.4.3.1.1	Amplification of organizational flexibility and adaptability	265
3.4.3.1.2	Development of performant informatic systems for the enterprises	266
3.4.3.1.3	Implementation of knowledge management systems in enterprises	266
3.4.3.1.4	Innovation increasement in Romanian companies	267
3.4.3.1.5	Focus on savings and high valorization of the non renewable resources	267
3.4.3.2	Managerial ways	268
3.4.3.2.1	Implementation of the knowledge based management in Romania	268
3.4.3.2.2	Enhancing the transfer of the international managerial know-how and of the best knowledge management practices	268
3.4.3.2.3	Designing and implementing knowledge-based strategies in organizations	268
3.4.3.2.4	Improving management culture in order to enable the implementation of professional management	268
3.4.3.2.5	Increasing of companies innovation potential	269
3.4.4	Managerial training and consultancy	269
3.4.4.1	Accelerating the development process of entrepreneurial - managerial education in Romania, according to the Europe Strategy 2020 and the Small Business Act	269
3.4.4.2	Fundamentation, elaboration and implementation of a national strategy for continuing professional development	270

3.4.4.3 State involvement in the promotion, proliferation and development of knowledge based management in Romania	270
3.4.4.4 Adopting legislative changes that generate financial resources for managerial training and consultancy	270
3.4.4.5 Provision of the state stimulents and facilities to the providers of managerial training and consultancy	271
3.4.4.6 Creating better access conditions to the European Structural Funds for providers of managerial training and consultancy	271
3.4.4.7 Consolidating Romanian higher education in the context of adaptation to the "Bologna process"	271
3.4.4.8 Establishing a strong national entity, coordinated by representatives of professional consultants associations and the state, focused on the promotion and monitoring of the quality of managerial consultancy services	272
References	273
Annex no. 1 – 2013 SAMRO questionnaires	276
Annex no. 2 – White Charter of Romanian 2013 questionnaire	284
Annex no. 3 – Sample structure of the professors, trainers, consultants, managers and management specialists interviewed during October - November 2013	294
Annex no. 4 – Sample structure of the entrepreneurs-managers interviewed during March - April 2013	296

Cuvânt înainte

Cu acest volum s-a ajuns la a cincea lucrare anuală consacrată stării de sănătate a managementului din România. La fel ca și edițiile precedente, „Starea de sănătate a managementului din România în 2013” a fost realizată sub auspiciile Societății Academice de Management din România (SAMRO) și cu suportul Consiliului Național al Întreprinderilor Private Mici și Mijlocii din România (CNIPMMR), Lucrarea are drept conținut prezentarea și analiza stării, funcționalității și performanțelor managementului din România, în principalele zone în care se exercită și proiectarea de modalități de perfecționare pe termen lung, mediu și scurt. Este foarte important de semnalat că acest volum continuă să se înscrie printre puținele cărți de acest gen publicate pe mapamond. Fără îndoială, importanța și utilitatea sa depășesc pe cele ale unei cărți de management, chiar foarte bune. Argumentele pe care se bazează această afirmație decurg din contextul situațional în care a fost elaborată, obiectivele, conținutul și grupurile țintă ale lucrării.

Dominanta economică contextuală a anului 2013 pentru România a reprezentat-o o evoluție economico-socială ușor îmbunătățită față de anul precedent, cu o creștere a PIB-ului peste media Uniunii Europene, cu o inflație relativ ridicată după standardele europene, cu niveluri de investiții și creditare în economie modeste și un grad redus de absorbție a fondurilor Uniunii Europene, dar net superior celui din 2012. Fără îndoială, asupra economiei autohtone, o influență determinantă - și nu pozitivă - au avut-o factorii politici și administrativi naționali și internaționali.

Obiectivele prezentei lucrări pot fi rezumate astfel:

- Evaluarea nivelului de dezvoltare al teoriei și practicii manageriale din România la nivelul anului 2013, în sine și comparativ cu alte țări;
- Identificarea principalelor puncte forte și slabe ale managementului practicat în România;
- Evaluarea evoluției în dinamică a managementului din România în perioada 2009 – 2013;
- Formularea de concluzii, priorități și modalități pentru dezvoltarea managementului și economiei autohtone în următorii ani, în vederea relansării economiei, în toate componentele sale majore.

Conținutul volumului poate fi esențializat în modul următor:

- Prezentarea metodologiei utilizate pe parcursul lucrării, pentru analiza anuală a stării de sănătate a managementului (Capitolul 1);
- Analiza stării managementului în 2013 pe trei paliere – național, agenți economici și al formării și consultanței manageriale (Capitolul 1);
- Prezentarea metodologiei de analiză managerială dinamică (Capitolul 2);
- Evaluarea managementului din România în dinamica sa, în cadrul perioadei 2009 – 2013, la nivel național, agenți economici și formare și consultanță managerială (Capitolul 2);
- Prezentarea principalelor determinări contextuale ale managementului din România la nivelul Uniunii Europene și național (Capitolul 3);
- Proiectarea de priorități și modalități de acțiune managerială pentru România pe termen lung, diferențiate pe cele trei paliere – național, agenți economici și, respectiv, formare și consultanță managerială (Capitolul 3);
- Proiectarea de priorități și modalități de acțiune managerială pe termen mediu și scurt, structurate pe trei nivele – național, agenți economici și, respectiv, formare și consultanță managerială (Capitolul 3).

Conceptual, prezenta lucrare se deosebește față de cele realizate în 2009, 2010, 2011 și 2012 prin următoarele **elemente de noutate**:

- a) fundamentarea majorității analizelor pe informații noi, din 2013, culese de la peste 2100 de manageri, întreprinzători și specialiști în management;
- b) realizarea lucrării într-o abordare dinamică pronunțată, avându-se în vedere evoluțiile manageriale globale și pe domenii într-un interval de patru ani (2009-2013);
- c) racordarea mai pregnantă a abordărilor manageriale preconizate pentru România în anii următori, la prioritățile și direcțiile dezvoltării Uniunii Europene statuate prin Strategia 2020, Small Business Act, Acordul de parteneriat Uniunea Europeană - România pentru 2014-2020 și alte documente strategice;
- d) amplificarea substanțială a dimensiunii economice a analizelor încorporate în lucrare, mai ales la nivel național și european.

Sursele informaționale pe care se fundamentează cercetarea științifică concretizată în acest volum sunt deosebit de bogate și variate. Între acestea menționăm, dată fiind recența și consistența lor următoarele:

- 248 chestionare completate în lunile octombrie - noiembrie 2013 de la cadre didactice, cercetători și consultanți în management (tipul 1) și, respectiv, manageri și specialiști în management (tipul 2), al căror conținut este prezentat în anexa nr. 1. Precizăm că eșantionul rezultat este reprezentativ național, marja de eroare fiind $\pm 2,8\%$;

- 1.858 chestionare completate de manageri-întreprinzători din IMM-urile din România, în lunile martie - aprilie 2013, pe bază de interviu directă cu subiecții, folosite și la realizarea lucrării „Carta Albă a IMM-urilor din România 2013”¹. Eșantionul este reprezentativ național pentru întreprinzătorii-manageri din România, marja de eroare fiind $\pm 2,5\%$;
- Documentele strategice ale Uniunii Europene prin care marchează decisiv evoluția sa - Strategia Uniunii Europene 2020, Small Business Act, studii și analize realizate la nivelul Uniunii Europene de către Comisia Uniunii Europene, Eurostat, UEAPME, Business Europe, CESE, Strategia de la Lisabona ș.a.
- Acordul de parteneriat România – Uniunea Europeană pentru perioada 2014-2020
- Programul de guvernare USD adoptat la începutul anului 2014
- Cercetări științifice, analize, studii de caz etc. realizate de o parte din cei 106 de profesori universitari în management, care alcătuiesc Societatea Academică de Management din România (SAMRO);
- Analize, proiecte naționale și internaționale și studii de caz realizate de Consiliul Național al Întreprinderilor Private Mici și Mijlocii din România (CNIPMMR);
- Rezultatele altor cercetări publicate în străinătate și în România în ultimii ani, inclusiv de organizații recunoscute pentru potențialul de analiză – Ernst&Young, PriceWaterhouseCooper, Consiliul Investitorilor străini, etc.

Apreciem că rezultatele cercetării publicate în acest volum sunt utile **grupurilor țintă** avute în vedere:

- a) Firmele din România care doresc să-și perfecționeze managementul, în special pentru stabilirea priorităților, strategiilor și politicilor manageriale, în vederea amplificării funcționalității și competitivității acestora;
- b) Universitățile, instituțiile și centrele de cercetare, în conceperea și modernizarea planurilor de învățământ, programelor analitice, tematicilor de cercetare, sesiunilor și seminariilor de training, cercetărilor științifice, în vederea luării în considerare mai pregnante a stadiului și necesităților managementului, amplificând eficacitatea serviciilor educaționale și de cercetare științifică furnizate;
- c) Ministerele care conduc ramuri și domenii ale economiei și societății din România, în determinarea obiectivelor și modalităților de acțiune în plan managerial și funcțional, pentru a se dota cu sisteme manageriale competitive, care să accelereze reducerea diferențelor, a „gap-urilor” care le despart de nivelul mediu din Uniunea Europeană, pe baza creșterii funcționalității și performanțelor domeniilor conduse;
- d) Organismele care alcătuiesc administrația centrală și locală în adoptarea și aplicarea deciziilor care să le apropie de standardele și cerințele administrațiilor publice din Uniunea Europeană, contribuind substanțial la realizarea unui mediu de afaceri funcțional și predictibil, favorizant dezvoltării economico-sociale accelerate;
- e) Companiile de training și consultanță, în general, și de management în special, în reproiectarea și modernizarea produselor de pregătire și consultanță pe care le oferă agenților economici, agenților și instituțiilor statului și populației;
- f) Managerii și specialiștii în management din toate domeniile care doresc să-și amplifice competența;
- g) Studenților care se specializează în management sau care își propun să devină manageri sau întreprinzători după terminarea studiilor.

Deși lucrarea are autorii menționați - care au elaborat-o efectiv -, ea nu este nu numai o lucrare de autori. **Starea de sănătate a managementului din România în 2013** – la fel ca și omoloagele sale din 2009, 2010 și 2011 - este și o lucrare de tip instituțional. Fără contribuția membrilor Societății Academice de Management din România (SAMRO) și a structurilor Consiliului Național al Întreprinderilor Private Mici și Mijlocii din România (CNIPMMR), ea nu ar fi putut să fie realizată. Fondul uriaș de informații empirice, deosebit de recente, referitoare la anul 2013, pe care se bazează cercetarea a fost obținut prin contribuția membrilor SAMRO – vezi lista contributorilor -, a structurilor CNIPMMR și ale altor profesori, consultanți și traineri din centrele universitare.

Nu pot încheia aceste succinte considerații fără a mulțumii din inimă colegilor autori principali la această lucrare – prof.univ.dr. Ion Popa și conf.univ.dr. Ciprian Nicolescu - care, cu o competență deosebită și într-o perioadă record au elaborat părți substanțiale din acest volum. Aceleași mulțumiri adresăm și domnului lector univ. dr. Florin Anghel, care, prin prelucrări de informații a contribuit substanțial la asigurarea bogatului fundament informativ al volumului.

În mod firesc, lucrarea, elaborată într-o perioadă scurtă și cu implicarea unui număr mare de persoane, este perfectibilă pe multiple planuri. Așteptăm cu deosebit interes **aprecierile, sugestiile și observațiile Dvs.**, care ne vor fi utile în realizarea lucrării **Starea de sănătate a managementului din România în 2014**.

Prof.univ.dr. Ovidiu Nicolescu

Președinte al Societății Academice de Management din România (SAMRO)

Președinte al Consiliului Național al Întreprinderilor Private Mici și Mijlocii din România

¹ Nicolescu O., Isaic-Maniu A., Drăgan I., Nicolescu C., Bără O.M., Borcoș L.M., Lavric V., Cartea Albă a IMM-urilor 2013, Editura Sigma, București, 2013.